

**Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі
Б. Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы**

**Заң институты
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы**

**Бекітемін
Академия бастығының
оқу ісі жөніндегі орынбасары
з.ғ.д., профессор
полиция полковнигі
_____З.С. Тоқыбаев
«_____»_____ 2016 ж.**

LKM 1108 «Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәні бойынша

5B030300-«Құқық қорғау қызметі» мамандығына арналған

ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК КЕШЕН

курс: 1
семестр: 2
кредит саны: 1

Қарағанды 2016

«Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәнінің 5B030300-«Құқық қорғау қызметі» мамандыққа арналған оқу-әдістемелік кешен.

Құрастырған: жалпы білім беретін пәндер кафедрасының оқытушысы, полиция аға лейтенанты ф.ғ.к. Э.Ғ. Шуматов, кафедра оқытушысы, гуманитарлық ғылымдар магистрі Х. Монай.

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасының отырысында қарастырылды
« » ____ ____ 2016 ж., № хаттама.

Жалпы білім беретін пәндер
кафедрасының бастығы
полиция полковнигі

Х.К. Уразбаев

Б. Бейсенов атындағы Қарағанды академиясының ОӘК отырысында
бекітілді

«____» ____ ____ 2016 ж., №____ хаттама.

© ҚР ІІМ Б. Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы, 2016
Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі
Б. Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы

Заң институты
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы

Бекітемін
Академия бастығының
оқу ісі жөніндегі орынбасары
з.ғ.д., профессор
полиция полковнигі
_____З.С. Тоқыбаев
«_____» _____ 2016 ж.

ЛКМ 1108 «Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәні бойынша
5В030300-«Құқық қорғау қызметі» мамандығына арналған

ЖҰМЫСТЫҚ ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

курс: 1
семестр: 2
кредит саны: 1

Қарағанды 2016

«Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәнінің 5В030300-«Құқық қорғау қызметі» мамандыққа арналған жұмыстық оқу бағдарламасы.

Құрастырған: жалпы білім беретін пәндер кафедрасының оқытушысы, полиция аға лейтенанты ф.ғ.к. Э.Ф. Шуматов, кафедра оқытушысы, гуманитарлық ғылымдар магистрі Х. Монай.

Жалпы білім беретін пәндер кафедрасының отырысында қарастырылды
« » ____ ____ 2016 ж., № хаттама.

Жалпы білім беретін пәндер
кафедрасының бастығы
полиция полковнигі

Х.К. Уразбаев

Б. Бейсенов атындағы Қарағанды академиясының ОӘК отырысында
бекітілді

« ____ » ____ ____ 2016 ж., № ____ хаттама.

**Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі
Б. Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы**

**Заң институты
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы**

ЛКМ 1108 «Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәні бойынша

5В030300-«Құқық қорғау қызметі» мамандығына арналған

ЖАЗБА ЖҰМЫСТАРЫНЫҢ ТАҚЫРЫБЫ

курс: 1

семестр: 2

кредит саны: 1

Қарағанды 2016

4. «Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәні бойынша жазба жұмыстарының тақырыбы және оны орындау бойынша әдістемелік ұсыным

4.1 Реферат тақырыптары

1. Формальді логика ғылым ретінде.
2. Дұрыс (ақиқат) ойлаудың негізгі принциптері.
3. Логиканың негізгі заңдары.
4. Ұғым ойлаудың формасы ретінде.
5. Логиканы тәжірибелік қолдану.
6. Дәлелдеу және оны тәжірибеде қолдану.
7. Бекерлеу логикалық қатынас ретінде.
8. Пікір ойлаудың формасы ретінде.
9. Пікір және оның негізгі түрлері.
10. Қарапайым категориялық силлогизм, оның құрамы.
11. Силлогизмнің фигуралары мен модустары.
12. Аналогия, оның түрлері мен қолдану тәсілдері.
13. Гипотеза және оның ғылыми танымдағы рөлі.
14. Формальді логиканың пәні.
15. Негізгі формальді логикалық заңдар.
16. Дәлелдеу және бекерлеу.
17. Ұғым ойлаудың формасы ретінде.
18. Пікір ойлаудың формасы ретінде.
19. Ойқорытынды ойлаудың формасы ретінде.
20. Аналогия.
21. Гипотеза.

4.2. Бақылау жұмыстарының тақырыптары

Мамандықтың жұмыс оқу бағдарламасында көрсетілмеген.

4.3. Курстық жұмыстардың тақырыптары

Мамандықтың жұмыс оқу бағдарламасы көрсетілмеген.

4.4. Жазба жұмыстарын рәсімдеу және жазу бойынша әдістемелік ұсыным

Рефератты жазуға арналған әдістемелік нұсқаулық

Курсанттардың орындауға міндетті өздік жұмыстарының бірі, берілген тақырып бойынша реферат жазу.

Курсанттар өздігінен бір оқу айналымында «Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәні бойынша реферат дайындап, оны қорғауға міндетті. Реферат тақырыбы семестрдің алғашқы аптасында беріледі.

Рефераттың мақсаты бойынша курсант «Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәні бойынша берілген тақырыптың жүйелілігін, өзектілігін, маңыздылығын аша отырып, өз бетінше теориялық мәселелерді көтеріп, оларға талдау жасап, еркін баяндап, қорытынды жасай алуы қажет.

Оқытудың бұл түрінің ерекшелігі мен құндылығы – мұндай оқу түрі арқылы курсант осы уақытқа дейін жинаған білімін бір жүйеге келтіре отырып, осы және өзге де мәселелерді логикалық тұрғыдан және сыни тұрғыдан зерттеуге мүмкіндік алады.

Реферат жазу жаңа мәліметтер алуға шектеу қоймайды, керісінше, жаңа білім жинауға және ғылыми-зерттеу жұмыстарының алға жылжуына әсер етеді.

Реферат жазуға қатысты жалпы сұрақтар

Рефераттың тақырыбы курсантқа жеке тапсырма ретінде немесе ұсынылған тақырыптар бойынша оқытушымен келісіп беріледі.

Дегенмен, мұқият құрастырылған тақырыптар ойлаудың логикалық мәдениетін оқыту барысындағы көптеген және барлық мәселелерді қамти алмайды. Реферат тақырыбын курсанттың өзіне де таңдауға шек қойылмайды. Тақырыптың маңызды және ауқымды болуын, мақсатты қаралуын, қисынға келтіре отырып зерттелуін курсантқа үйретіп, көмектесу оқытушының міндеті болып табылады.

Бір тақырыпты бірнеше курсанттарға қайталап беруге тиым салынады.

Курсантқа тақырыпқа қатысы бар, аса тиімді, қолайлы пікірі бар әлеуметтік, саяси, тарихи және философиялық логикалық тұрғыдағы жұмыстарды ұсынуға болады. Ондай пікірлерді «Мысль», «Философия ғылымы», Вестник КазНУ», «Саясат» және басқа курсанттармен жазылған рефераттардан алуға болады.

Рефератты семинар сабағында қорғаған дұрыс. Семинар сабағын талқылау және дискусстық сабақ ретінде өткізу қажет.

Рефератты жазуға мынадай талаптар қойылады:

1. Көрнекілігі бойынша:

Титул парағы, жұмыс жоспары және пайдаланылған әдебиеттері бар реферат қана қорғауға жіберіледі. Рефераттың барлық беттері нөмірленген болуы қажет.

2. Мазмұны бойынша:

Рефератта тақырыптың маңыздылығы, мақсаты және шешімдерді шешу жолдары, шешуге тиіс және шешілген сұрақтардың анализі, күрделі мәселелердің жауаптары міндетті түрде қамтылуы тиіс.

Рефератты жазып аяқтағаннан соң, курсант өз жұмысын сабақ кезінде қорғайды. Қорғалған рефератты міндетті түрде мұрағатқа өткізілуі үшін кафедраға тапсыруы қажет.

Төмен баға алған жағдайда, реферат қайтадан өңдеуге жіберіледі немесе жаңа тақырып беріледі.

Рефераттың мазмұны және құрылымы

Ойлаудың логикалық мәдениеті пәні бойынша реферат қолмен немесе машинада басылған, көлемі 10-15 бет қалыпты мөлшерде болуы қажет.

Рефераттың мынадай құрылымдары ұсынылады:

Кіріспе - 1-2 бет

Кіріспеде курсант тақырыбының мақсатын, маңыздылығын және нақты деректермен айқындап алуы қажет.

1 бөлім – 5-6 бет

Бірінші бөлім кіріспенің жалғасы болып табылады. Бұл бөлімде тақырыптың қысқаша тарихы баяндалады және сұрақтардың жалпы болмысы автордың ой-пікірімен ұштасып қарастырылады.

2 бөлім – 5-6 бет

Екінші бөлімде жинақталған материалдар бойынша тақырыптың мазмұнына талдау жасалады. Сондықтан да рефератта мәселенің күрделілігі нақты көрсетілуі тиіс. Егер курсант тақырыбын өзінің мамандығымен байланыстыра отырып жазса, рефераты әсерлі болады.

Қорытынды – 2 бет

Қорытынды бөлімде автор өзі жинақтаған материалға тұжырым жасайды. Және де осы тақырыптың келешектегі даму жолдары көрсетіледі.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

Пайдаланылған әдебиеттер тізіміне соңғы жылдары шыққан маңызды, оқу және анықтағыш әдебиеттер кіреді. Сонымен қатар ғылыми монографиялар да жатады. Реферат жазуға қолданылған әдебиеттер ғылыми еңбектерге, баспаларға сәйкес келуі тиіс.

Рефератты тексеру кезінде, тақырыптың толық және терең, жүйелі ашылуына аса назар аудару қажет.

Мәтінді теріс пайдаланып, асыра баяндаудың қажеті жоқ.

Эссе жазуға арналған әдістемелік нұсқаулық

Семестр барысында әрбір курсант эссе жазып өткізуі керек. Эсседе курсант белгілі бір мәселе бойынша өз ойын жазады. Эссені семестрдің 10-шы аптасында өткізеді. Эссе 2-3 беттен тұрады. Эссе шығармашылық жұмыс болғандықтан, біреудің жазған жұмысын ұрлауға, көшіруге рұқсат етілмейді.

Эссе жазуға мынадай талаптар қойылады:

Көрнекілігі бойынша:

Титул парағы, пайдаланылған әдебиеттер (қажет болған жағдайда) эсседе міндетті түрде болуы қажет. Барлық беттері жоғарыдан ортасында нөмірленуі керек.

Мазмұны бойынша:

Эсседе міндетті түрде тақырып бойынша мәселелер қарастырылып, талдау жасалуы қажет.

Жобаның тұсаукесері мен әзірлеуіне әдістемелік сипаттама

«Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәні бойынша курсант бір оқу кезеңі бойынша презентация жасап, оны семестр аяқталғанға дейін ұсынып, қорғап шығуы қажет.

Презентация дайындау «Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәні бойынша білім алып жатқан курсанттың білімін шыңдап, өз бетінше талдау жасап, баяндама жасауына негіз болады.

Жоба жасау – курсанттан гуманитарлық ғылымдар бойынша анықтамалық және ғылыми материалдарды оқып, жинауды, орнықты мәлімет алуды, өздігінен қабілетін жетілдіріп, білімін кеңейтуді талап етеді.

Курсанттар белгілі бір зерттеу нысаны бойынша тақырып алып, сол бойынша жоба ұсынады. Тақырыптарды қайталауға рұқсат етілмейді.

Жобаның құрылымы:

Тақырыпты дәлелдеу

Тақырыптың негізгі мәселесі мен түйінді мәселесін көрсету

Негізгі дереккөздеріне қысқаша шолу

Сандар мен дәлелдер

Қазіргі қалпы мен үрдістері

Шешілу жолдары, ұсыныстар мен сипаттамалары

Жобаның талаптары:

Жоба ұзақтылығы 10 минут болуы қажет

Power Point бағдарламасы арқылы дайындалуы қажет

Бағалау өлшемі:

Мазмұнының жүйелілігі

Нақты дәлелдері мен аргументтері

Қисындылығы

Жаңашылдығы

Өзектілігі

Іс жүзіндегі маңыздылығы.

«Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәнінен ұсынылған әдебиеттердің тізімі

1. Т.Ғ. Ғабитов. Логика. Алматы, Атамұра, 2012.
2. Т. Ысқақова. Логика. Алматы, 2011.
3. Ә. Тұрғанбаев. Логика. Алматы, 2011.
4. Б. Иманқұл. Логика. Астана, Л.Н. Гумулев атындағы ЕҰУ
5. О. Айтбаев. Логика. Алматы, 1994.

6. О. Айтбаев. Логикалық жаттығу жинағы. Қарағанда, 1999.
7. С.Б. Бөлекбаев Т.Х. Ғабитов. Логика. Алматы, 1997.
8. Н.Н. Иманқұл. Ойлау туралы ойлау. Алматы, 2002.
9. А.Х. Қасымжанов, А.Ж. Келбұғанов. Ойлау мәдениеті. Алматы, 1986.

«Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәні бойынша жазба жұмыстарының тақырыбы және оны орындау бойынша әдістемелік ұсынымдар ЖББП кафедрасының отырысында талқыланып

_____ 2016 ж. № _____ хаттамамен бекітілді.

Жалпы білім беретін пәндер
кафедрасының бастығы
полиция полковнигі

Х.К. Уразбаев

**Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі
Б. Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы**

**ЗАҢ ИНСТИТУТЫ
ЖАЛПЫ БІЛІМ БЕРЕТІН ПӘНДЕР КАФЕДРАСЫ**

**ОҚЫТУШЫЛАРДЫҢ ОҚУ ЖЕТІСТІКТЕРІН БАҒАЛАУ МЕН
БАҚЫЛАУ БОЙЫНША МАТЕРИАЛДАР**

«Ойлаудың логикалық мәдениеті»

**5В030300-«ҚҰҚЫҚ ҚОРҒАУ ҚЫЗМЕТІ»
МАМАНДЫҒЫ**

**Бакалавриат
(күндізгі оқыту формасы)**

курс: 1
семестр: 2
кредит саны: 1

Қарағанды 2016

«Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәні бойынша

емтихан сұрақтары

1. Логиканың пәні және маңызы.
2. Логика және тіл. Табиғи және жасанды тілдер.
3. Дұрыс (ақиқат) ойлаудың негізгі принциптері.
4. Тепе-теңдік заңы. Заңдардың бұзылуының негізгі түрлері.
5. Қайшылықсыздық заңы.
6. Үшіншісі жоқ заңы.
7. Жеткілікті негіз заңы.
8. Ұғымның жалпы сипаттамасы.
9. Ұғымның қалыптасуының логикалық тәсілдері.
10. Ұғымның мазмұны мен көлемі. Ұғымның мазмұны мен көлемінің арасындағы кері қатынас заңы.
11. Сан мен сапа сипатына байланысты ұғымның түрлері.
12. Ұғымдар арасындағы қатынастар: сыйыспалы түрі.
13. Ұғымдар арасындағы қатынастар: сыйыспайтын түрі.
14. Ұғымды жалпылау және шектеу.
15. Ұғымды бөлу. Түрі. Ережесі. Қателіктері.
16. Ұғымды анықтау. Түрі. Ережесі. Қателіктері.
17. Пікірдің жалпы сипаттамасы. Пікір және ұсыным.
18. Қарапайым пікір, олардың түрлері.
19. Қарапайым пікірдің құрамы.
20. Пікірді сапа мен сан бойынша бөлу.
21. Категориялық пікірде терминдердің бөлінуі.
22. Пікірдегі модальдік ұғымы. Модальдік түрлері.
23. Күрделі пікір: конъюнкция.
24. Күрделі пікір: дизъюнкция.
25. Күрделі пікір: импликация.
26. Күрделі пікір: эквиваленттік.
27. Логикалық квадрат.
28. Ойқорытынды туралы жалпы түсінік.
29. Ойқорытындының негізгі түрлері.
30. Тікелей ойқорытынды: ауыстыру.
31. Тікелей ойқорытынды: айналдыру.
32. Тікелей ойқорытынды: предикатқа қарама-қарсылық.
33. Қарапайым категориялық силлогизм. Оның құрылымы.
34. Силлогизм ережесі.
35. Силлогизм фигуралары.
36. Силлогизм модустары.
37. Қысқартылған силлогизм (энимема).
38. Күрделі (полисиллогизмдер).
39. Күрделі қысқартылған силлогизмдер (сориттар, эпихейрема).
40. Индуктивті ойқорытынды және оның түрлері.

41. Толымды индукция және оның танымдағы рөлі.
42. Популярды индукция.
43. Ғылыми индукция. Себепті байланысын анықтау әдістері.
44. Аналогия. Аналогия бойынша ойқорытынды түрлері.
45. Аргументтік және сендіруді қалыптастыру процесі.
46. Дәлелдеме. Құрылым. Түрі. Ережесі. Қателіктер.
47. Сұхбаттасу арқылы даулы сұрақтарды шешу тәсілі.
48. Мәселе және оның танымдағы рөлі.
49. Гипотеза білімнің даму формасы ретінде. Гипотезаның (верификация) қабылдау тәсілдері.
50. Теория ғылыми білімнің жүйесі ретінде.

«Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәні бойынша кафедрасының отырысында талқыланып келісілді:

___ ___ 2016 ж. № ___ хаттамамен бекітілді.

**Жалпы білім беретін пәндер
кафедрасының бастығы
полиция полковнигі**

Х.К. Уразбаев

**Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі
Б. Бейсенов атындағы Қарағанды академиясы**

**Заң институты
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы**

LKM 1108 «Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәні бойынша

5B030300-«Құқық қорғау қызметі» мамандығына арналған

**ОҚУ САБАҚТАРЫН БАҒДАРЛАМА ЖӘНЕ МУЛЬТИМЕДИА
АРҚЫЛЫ ӨТКІЗУ**

курс: 1

семестр: 2

кредит саны: 1

Қарағанды 2016

9. Оқу сабақтарын бағдарлама және мультимедиа арқылы өткізу

| Тақырып | Сабақтың түрі | Бағдарлама -лық өндірістің түрі | Өткізілетін орыны | Мамандан- дырылған аудитория нөмері |
|---------|---------------|--|--------------------------------|--|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| № 1 | Дәріс | Слайд-презентация | мультимедиалық аудиториялар | - |
| № 2 | Дәріс | Слайд-презентация | мультимедиалық аудиториялар | - |
| № 3 | Дәріс | Слайд-презентация | мультимедиалық аудиториялар | - |
| № 4 | Дәріс | Слайд-презентация | мультимедиалық аудиториялар | - |
| № 5 | Дәріс | Слайд-презентация | мультимедиалық аудиториялар | - |
| № 6 | Дәріс | Слайд-презентация | мультимедиалық аудиториялар | - |
| № 7 | Дәріс | Слайд-презентация | мультимедиалық аудиториялар | - |

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ІШКІ ІСТЕР МИНИСТРЛІГІ
Б. БЕЙСЕНОВ АТЫНДАҒЫ ҚАРАҒАНДЫ АКАДЕМИЯСЫ**

**Заң институты
Жалпы білім беретін пәндер кафедрасы**

**«ОЙЛАУДЫҢ ЛОГИКАЛЫҚ МӘДЕНИЕТІ»
ПӘНІНЕН**

**5В030300 «ҚҰҚЫҚ ҚОРҒАУ ҚЫЗМЕТІ» МАМАНДЫҒЫ
БОЙЫНША**

ОҚУ-ӘДІСТЕМЕЛІК ҚАМТАМАСЫЗ ЕТІЛУ КАРТАСЫ

курс: 1
семестр: 2
кредит саны: 1

Қарағанды 2016

Бекітемін
Жалпы білім беретін пәндер
кафедрасының бастығы
полиция полковнигі
_____ Х. К. Уразбаев

«Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәнін оқу-әдістемелік қамтамасыз ету

КАРТАСЫ

| А.Ж.Т. автордың | Атауы | Баспадан шыққан уақыты | Экземпляр саны | |
|-----------------------------------|---|------------------------------------|----------------|-----------|
| | | | Кітапханада | Кафедрада |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
| И.В.Кириллов., А.А. Старченко. | Логика | Мәскеу: Жоғарғы мектеп, 2012 | 25 | 5 |
| С.Б. Булекбаев., М.К. Надыров. | Логика: Оқулық (тапсырмалар мен жаттығулар) | Алматы, 2011. | 3 | - |
| Е.К.Войшвилло., М.Г. Деттерев. | Логика | Мәскеу, 2000. | 10 | 1 |
| Оқу құралары | | | | |
| И.В. Бартон. | Логика: ЖОО студенттеріне арналған оқу құралы | Минск, 2005. | 5 | - |
| А.Е. Кабдуев. | Логика: Оқу құралы. | Қарағанды, 2001. | 35 | 3 |
| | Логика бойынша жаттығулар жиынтығы | Минск, 2000. | 15 | 1 |

| | | | | |
|------------------------------|--------|------------------|---|--|
| Ю.В. Ивлев. | Логика | Мәскеу, 2001. | 5 | |
| Электрондық оқулықтар | | | | |
| Т.Х. Ғабитов | Логика | | 1 | |

«Ойлаудың логикалық мәдениеті» пәні бойынша оқу-әдістемелік картамен
қамтамасыз ету ЖББП кафедрасының отырысында талқыланып және
келісілді:

___ ___ 2016 ж. № ___ хаттамамен бекітілді.

**ЖАЛПЫ БІЛІМ
БЕРЕТІН
ПӘНДЕР
КАФЕДРАСЫ**

КОФ

**«ОЙЛАУДЫҢ
ЛОГИКАЛЫҚ
МӘДЕНИЕТІ»**

**ПӘНІ
БОЙЫНША
ОҚУ-
ӘДІСТЕМЕЛІК
КЕШЕН (ПОӘК)**

2016-2017